Skatteutskottets betänkande

1981/82:38

om preskription av skattefordringar m. m. (prop. 1981/82:96)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1981/82:96 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om preskription av skattefordringar m. m.,
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
4. lag om ändring i lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning,
5. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
6. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
7. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
8. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
9. lag om ändring i lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.,
10. lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

I propositionen föreslås en ny lag om preskription av skattefordringar m. m. Den nuvarande ordningen med två skilda preskriptionssystem för skatter, tullar och avgifter – dvs. att preskription sker antingen enligt de allmänna reglerna om tioårig preskription eller enligt de särskilda föreskrifterna i uppbördslagen – ersätts enligt förslaget med ett enhetligt system.

Den femåriga preskriptionstiden enligt uppbördslagen föreslås gälla för i princip alla skatter, tullar och allmänna avgifter. Preskriptionstiden skall i regel räknas från utgången av det kalenderår då fordringen förföll till betalning.

Den femåriga preskriptionstiden kan under vissa förutsättningar utsträckas. Den får sålunda förlängas med fem år om gäldenären saboterat indrivningen genom att ha gjort sig av med egendom i syfte att försvåra det allmännas möjligheter att få betalt. Förlängning får också ske om gäldenären har hållit sig undan eller stadigvarande vistats utomlands. Beslut om förlängning fattas i dessa fall av länsrätten.

Preskriptionstiden förlängs också om kronofogdemyndigheten skriftligen medger att gäldenären helt eller delvis betalar sin skuld efter den ordinarie preskriptionstidens utgång. I sådana fall inträder preskription vid utgången av det kalenderår då betalningen skall vara fullgjord enligt medgivandet.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1982. Enligt förslaget skall de

nya bestämmelserna gälla även för fordringar som vid ikraftträdandet inte har preskriberats enligt äldre bestämmelser.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till
Lag om preskription av skattefordringar m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller i fråga om preskription av fordringar som tillkommer det allmänna och som drivs in enligt bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) eller tullagen (1973:670). Den tillämpas dock inte på fordringar enligt studiestödslagen (1973:349).

Preskriptionstid

Inledande bestämmelse

2 § Har för en fordran gällt mer än en sista betalningsdag, skall fordringen anses ha förfallit till betalning på den betalningsdag som inföll först.

Ordinarie preskriptionstid

3 § En fordran preskriberas fem år efter utgången av det kalenderår då den förföll till betalning, om inte annat följer av andra stycket.

Har en fordran fastställts till sitt belopp

1. sedan den förfallit till betalning eller
2. sedan föreskriven tid för avlämnande av deklaration eller annan redovisning för fordringen gått ut,

räknas preskriptionstiden i fråga om sådan del av fordringen som dessförinnan inte har varit indrivningsbar från utgången av det kalenderår då fastställelsen ägde rum. Punkt 2 gäller dock inte i fråga om en fordran som har påförts enligt uppbördslagen (1953:272) eller lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Preskriptionstid vid anstånd m. m.

4 § Medges den som svarar för betalning av en fordran helt eller delvis anstånd med betalningen, preskriberas fordringen i motsvarande mån tidigast två år efter utgången av det kalenderår då anståndet upphörde att gälla.

5 § Förordnas god man enligt ackordslagen (1970:847) innan fordringen har preskriberats, preskriberas den tidigast två år efter utgången av det kalenderår då förordnandet meddelades eller, om ackord kommer till stånd, efter utgången av det kalenderår då ackordet skall vara fullgjort.

Första stycket gäller inte om god man förordnas under tid då preskriptionstiden är förlängd på grund av 9 §.

6 § Får den som svarar för betalning av en fordran helt eller delvis uppskov med betalningen enligt kronofogdemyndighetens skriftliga medgivande, preskriberas fordringen såvitt gäller honom tidigast vid utgången av det kalenderår då betalningen skall vara fullgjord enligt medgivandet. Fordringen preskriberas härigenom dock inte senare än fem år efter utgången av det kalenderår då preskription annars skulle inträda enligt 3 §.

Preskriptionstid vid beslut om preskriptionsförlängning

7 § Preskriptionstiden får på kronofogdemyndighetens ansökan förlängas av länsrätten mot den som svarar för betalning av en fordran, om han

1. har överlåtit, undanskaffat eller upplåtit särskild rätt till egendom och det kan antas att han gjort detta för att försvåra det allmännas möjligheter att få betalt för fordringen,
2. har saknat känt hemvist och det inte har kunnat klarläggas var han uppehållit sig,
3. inte har kunnat anträffas på känt hemvist inom riket och det inte har kunnat klarläggas var han uppehållit sig samt det kan antas att han hållit sig undan eller
4. har stadigvarande vistats utomlands.

En förlängning enligt första stycket 2–4 får beslutas endast om de förhållanden som anges där förelegat sedan fordringen överlämnats för indrivning och särskilda skäl inte talar mot en förlängning.

Mot en juridisk person får förlängning enligt första stycket 2–4 beslutas, om sådana förhållanden som anges där har förelegat i fråga om en företrädare för den juridiska personen och detta med hänsyn till företrädarens inflytande över eller befattning med den juridiska personens verksamhet kan antas ha varit av betydelse för det allmännas möjligheter att få betalt för sin fordran.

8 § Vid tillämpning av 7 § skall preskriptionstiden förlängas till utgången av femte kalenderåret efter det då preskription annars skulle inträda enligt 3 §.

9 § Har ansökan om förlängning av preskriptionstiden ingivits inom den tid och i den ordning som föreskrivs i 13 §, preskriberas fordringen tidigast, när lagakraftägande beslut på grund av ansökningen föreligger.

Innebörden av preskription

10 § Preskription innebär att åtgärder för att få betalt för en fordran inte får vidtas. Har fordringen innan preskription inträtt helt eller delvis säkerställts genom sådan åtgärd, får dock denna fullföljas efter preskriptionstidens utgång.

Under tid då preskriptionstiden är förlängd på grund av 9 §, får åtgärd för att få betalt för fordringen inte vidtas utöver vad som krävs för att säkerställa den. Lös egendom som hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam vård får dock säljas.

Har ansökan om förlängning av preskriptionstiden återkallats eller lämnats utan bifall enligt beslut, som har vunnit laga kraft, skall åtgärd som avses i andra stycket såvitt möjligt återgå.

11 § Bestämmelserna i 8 § andra stycket preskriptionslagen (1981:130) tillämpas på fordringar som avses i denna lag. Om flera har gått i borgen för betalning av en fordran gäller 9 § preskriptionslagen.

Svarar flera solidariskt för betalningen av en fordran i andra fall än som avses i första stycket, inverkar det förhållandet att preskription har inträtt mot någon av dem inte på de övrigas betalningsskyldighet.

12 § Preskription inskränker inte det allmännas rätt att ta ut sin fordran ur egendom i vilken det allmänna har panträtt till säkerhet för fordringen.

Behöriga myndigheter m. m.

13 § Ansökan om förlängning av preskriptionstid enligt 7 § görs av den kronofogdemyndighet hos vilken målet om indrivning av fordringen är anhängigt. Mål om sådan förlängning prövas av länsrätten i det län, där den sökande myndigheten har sin verksamhet.

Ansökningen skall ha kommit in till länsrätten före utgången av preskriptionstid som gäller enligt 3–6 §§.

14 § Det allmännas talan i mål om förlängning av preskriptionstid enligt 7 § förs i kammarrätt och regeringsrätten av riksskatteverket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Lagen tillämpas även på fordringar som har förfallit till betalning före ikraftträdandet och som inte har preskriberats dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

Fordringar som avses i andra stycket preskriberas ej före den 1 januari 1984, om inte preskription skulle ha inträtt dessförinnan även enligt äldre bestämmelser.

2 Förslag till
Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)[1]
dels att 71, 76, 77 och 77 a §§ skall ha nedan angivna lydelse,
dels att rubriken närmast före 70 § skall lyda "Efterkrav m. m.".

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
71 §	
1 mom. *Åtgärder för uttagande av skatt må icke vidtagas mot skattskyldig senare än fem år efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten skolat erläggas enligt verkställd debitering eller, i fråga om preliminär skatt som avses i 27 § 2 mom. vid 2), fastställts till betalning.*	1 mom. *Har arbetsgivare gjort avdrag för preliminär skatt eller kvarstående skatt men inte betalat in det innehållna beloppet, får den lokala skattemyndigheten inte ålägga arbetsgivaren betalningsskyldighet på grund härav, i fråga om preliminär skatt, senare än sju år eller, i fråga om kvarstående skatt, senare än fem år efter utgången av det kalenderår, då avdraget gjordes.*
Utan hinder av vad i första stycket sägs må kammarrätts eller regeringsrättens beslut i mål, där anstånd med betalning av skatt medgivits i anledning av besvär, verkställas inom en tid av två år från utgången av det uppbördsår, då beslutet meddelades.	
2 mom. *Har arbetsgivare verkställt skatteavdrag för preliminär skatt men icke inbetalat det innehållna beloppet, må lokal skattemyndighet icke fastställa ansvarighet för arbetsgivaren senare än fem år efter utgången av det uppbördsår då sådan kvarstående skatt skulle ha erlagts, som svarar mot preliminär skatt för det inkomstår då skatteavdraget verkställdes. Avser skatteavdraget kvarstående skatt, må fastställelsen icke ske senare än fem år efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten skolat erläggas enligt verkställd debitering.*	2 mom. *Har arbetsgivare underlåtit att göra avdrag för preliminär skatt eller kvarstående skatt, får den lokala skattemyndigheten, om inte annat följer av andra stycket, inte ålägga arbetsgivaren betalningsskyldighet på grund härav, i fråga om preliminär skatt, senare än sju år eller, i fråga om kvarstående skatt, senare än fem år efter utgången av det kalenderår, då avdraget skulle ha gjorts.*

[1] Lagen omtryckt 1972:75.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Åtgärder för indrivning av skatt, som arbetsgivare innehållit genom skatteavdrag, må icke vidtagas senare än fem år efter utgången av det uppbördsår då beslut om fastställelse enligt första stycket meddelades.	
Har arbetsgivare underlåtit att verkställa skatteavdrag, må hans ansvarighet för skatten icke fastställas och ej heller åtgärder för uttagande av skatten vidtagas mot honom sedan arbetstagarens ansvarighet för skatten upphört enligt 1 mom.	
Utan hinder av vad ovan föreskrivits må kammarrätts eller regeringsrättens beslut *varigenom arbetsgivare ålagts ansvarighet för arbetstagares skatt verkställas* inom en tid av två år från utgången av det *uppbördsår* då *beslutet* meddelades.	*Har skattskyldig beviljats anstånd med betalning av skatt i avvaktan på* kammarrätts eller regeringsrättens beslut *med anledning av besvär, får i fall som avses i första stycket betalningsskyldighet åläggas arbetsgivaren* inom en tid av *ytterligare högst* två år, *räknat* från utgången av det *kalenderår*, då *domstolens beslut* meddelades.
3 mom. Har enligt ackordslagen (1970:847) god man förordnats före utgången av tid som angives i 1 eller 2 mom., må utan hinder av vad som i nämnda moment sägs åtgärder för uttagande av skatt vidtagas inom två år från utgången av det uppbördsår då förordnandet skett eller, om ackord kommer till stånd, från utgången av det uppbördsår då ackordet skolat vara fullgjort.	
76 §[2]	
Arbetsgivare, som betalat skatt *för arbetstagare jämlikt 75 §, äger* söka *skattebeloppet* åter av arbetstagaren. *Härvid har arbetsgivaren att* till *vederbörande kronofogdemyn-*	Arbetsgivare som *har* betalat skatt *i enlighet med beslut om betalningsskyldighet enligt* 75 § *får* söka *beloppet* åter av arbetstagaren. *Den arbetsgivare som vill söka belopp åter*

[2] Senaste lydelse 1981:839.

Nuvarande lydelse

dighet ingiva det *indrivningskvitto*, som *må hava överlämnats till arbetsgivaren*, eller på annat sätt *hos* kronofogdemyndigheten styrka, att han *erlagt* skatten.

Kronofogdemyndigheten *må* hos arbetstagaren *uttaga* beloppet i *samma* ordning som *stadgats i fråga om* indrivning av skatt, dock *att* införsel *ej må* beviljas. *Därvid är* arbetstagaren *skyldig att å* beloppet *erlägga* restavgift.

Föreslagen lydelse

av arbetstagaren skall till kronofogdemyndigheten *ge in* det *kvitto* som *han har fått vid betalningen* eller på annat sätt styrka, att han har *betalat* skatten.

Kronofogdemyndigheten *får* hos arbetstagaren *driva in* beloppet i *den* ordning som *gäller för* indrivning av skatt. Införsel *får* dock *inte* beviljas. Arbetstagaren *skall betala* restavgift *på* beloppet.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om arbetsgivarens regressfordran enligt första stycket.

77 §[3]

Har arbetsgivare gjort skatteavdrag men inte *inbetalat* det innehållna beloppet i tid och ordning, som *är föreskriven* i denna lag, får beloppet *indrivas* hos arbetsgivaren i *samma* ordning som gäller för *restförd* skatt.

Har arbetsgivare gjort skatteavdrag men *har han* inte *betalat in* det innehållna beloppet i tid och ordning, som *föreskrivs* i denna lag, får beloppet, *sedan betalningsskyldighet för det har ålagts* arbetsgivaren, *drivas in* hos *honom* i *den* ordning som gäller för *indrivning av* skatt.

Arbetstagaren är fri från betalningsansvar för motsvarande skattebelopp.

77 a §

Har *den som företräder* arbetsgivare, som är juridisk person, verkställt skatteavdrag men uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala det innehållna beloppet i tid och ordning som i 77 § sägs, är han *jämte* arbetsgivaren betalningsskyldig för skattebeloppet *jämte* restavgift. Betalningsskyldigheten

Har *någon, i egenskap av företrädare för* arbetsgivare som är juridisk person, verkställt skatteavdrag men uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala det innehållna beloppet i tid och ordning som i 77 § sägs, är han *tillsammans med* arbetsgivaren betalningsskyldig för skattebeloppet *och den* restavgift *som*

[3] Senaste lydelse 1979:489.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
må jämkas eller *eftergivas när* särskilda skäl *föreligga.*	*belöper på detta.* Betalningsskyldigheten *får* jämkas eller *efterges om det föreligger* särskilda skäl.
Talan om *åläggande av* betalningsskyldighet enligt första stycket *föres* vid allmän domstol.	Talan om *att ålägga* betalningsskyldighet enligt första stycket *skall föras* vid allmän domstol. *Talan får inte väckas* sedan arbetsgivarens *betalningsskyldighet* för skattebeloppet *har* bortfallit *enligt lagen (1982:000) om preskription av skattefordringar m. m.* Hos den som *har* blivit ålagd betalningsskyldighet *får* indrivning ske i samma ordning som gäller för restförd skatt.
Yrkande om åläggande av betalningsskyldighet som nu sagts må icke framställas och ej heller åtgärder för indrivning vidtagas sedan arbetsgivarens *ansvarighet* för skattebeloppet bortfallit *på grund av bestämmelserna i 71 §. Utan hinder härav må dom, varigenom sådan betalningsskyldighet ålagts, verkställas inom en tid av två år från utgången av det uppbördsår då domen vunnit laga kraft.* Hos den som blivit ålagd betalningsskyldighet *må* indrivning ske i samma ordning som gäller för restförd skatt.	
Den som *erlagt* skattebelopp eller restavgift *på grund av* betalningsskyldighet enligt första stycket *äger* söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid *gälla i tillämpliga delar* bestämmelserna i 76 § *om uttagande av skatt som arbetsgivare betalat för arbetstagare.*	Den som *har fullgjort* betalningsskyldighet *för* skattebelopp eller restavgift enligt första stycket *får* söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid *tillämpas* bestämmelserna i 76 §.
	Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

3 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 48 och 48 a §§ lagen (1968:430) om mervärdeskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
48 §[2]	
Betalas *icke* skatt i behörig tid och ordning *indrives skatt* och restavgift.	Betalas *inte* skatt i behörig tid och ordning *skall skatten* och *den* restavgift, *som belöper på denna, drivas in.*
Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning samt efterkrav *och preskription* gäller i tillämpliga delar i fråga om mervärdeskatt. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av mervärdeskatt och restavgift på skatten.	Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning samt efterkrav gäller i tillämpliga delar i fråga om mervärdeskatt. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av mervärdeskatt och restavgift på skatten.
48 a §	
Har *den som företräder* skattskyldig, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att *inbetala* skatt i rätt tid och ordning, är han *jämte* den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och restavgift enligt 47 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller *eftergivas när* särskilda skäl föreligger.	Har *någon, i egenskap av företrädare för* skattskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att *betala in* skatt i rätt tid och ordning, är han *tillsammans med* den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och restavgift enligt 47 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller *efterges om det* föreligger särskilda skäl.
Talan om *åläggande av* betalningsskyldighet *föres* vid allmän domstol. Talan får *ej* väckas *och åtgärd för indrivning får ej vidtagas* sedan den skattskyldiges *ansvarighet* för skattebeloppet bortfallit *på grund* av pre-	Talan om *att ålägga* betalningsskyldighet *skall föras* vid allmän domstol. Talan får *inte* väckas sedan den skattskyldiges *betalningsskyldighet* för skattebeloppet *har* bortfallit *enligt lagen (1982:000) om* pre-

[1] Lagen omtryckt 1979:304.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:885.
[2] Senaste lydelse 1981:843.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
skription. *Utan hinder härav får dom, varigenom betalningsskyldighet ålagts, verkställas inom en tid av två år från utgången av det kalenderår, under vilket domen vunnit laga kraft.* Hos den som blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.	skription av *skattefordringar m. m.* Hos den som *har* blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.
Den som *erlagt* skattebelopp eller restavgift *på grund av* betalningsskyldighet enligt första stycket *äger* söka beloppet åter av den skattskyldige.	Den som *fullgjort* betalningsskyldighet *för* skattebelopp eller restavgift enligt första stycket *får* söka beloppet åter av den skattskyldige.
	Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

4 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning

Härigenom föreskrivs att 27 a § lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
27 a §[2]	
Har *den som företräder* skattskyldig, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att *inbetala* skatt i rätt tid och ordning, är han *jämte* den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och ränta *därå* enligt 27 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller *eftergivas när* särskilda skäl *föreligga*.	Har *någon, i egenskap av företrädare för* skattskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att *betala in* skatt i rätt tid och ordning, är han *tillsammans med* den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och ränta *som belöper på detta* enligt 27 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller *efterges om det föreligger* särskilda skäl.
Talan om *åläggande av* betalningsskyldighet enligt första stycket *föres* vid allmän domstol. Talan får *ej* väckas *och åtgärder för indrivning få ej vidtagas* sedan den skattskyldiges *ansvarighet* för skattebeloppet bortfallit *på grund* av preskription. Hos den som blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.	Talan om *att ålägga* betalningsskyldighet enligt första stycket *skall föras* vid allmän domstol. Talan får *inte* väckas sedan den skattskyldiges *betalningsskyldighet* för skattebeloppet *har* bortfallit *enligt lagen (1982:000) om* preskription av *skattefordringar m. m.* Hos den som *har* blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.
Den som *erlagt* skattebelopp eller ränta *på grund av* betalningsskyldighet enligt första stycket *äger* söka beloppet åter av den skattskyldige.	Den som *fullgjort* betalningsskyldighet för skattebelopp eller ränta enligt första stycket *får* söka beloppet åter av den skattskyldige.
	Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:863.
[2] Senaste lydelse 1973:929.

5 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 18 och 20 §§ lagen (1958:295) om sjömansskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
18 §[2]	
Har redare, *utan att* skatteavdrag *verkställts, erlagt* skatt för sjöman, *äger* redaren söka *skattebeloppet* åter av sjömannen. *Härvid har redaren att* till *vederbörande kronofogdemyndighet ingiva* det *indrivningskvitto*, som *må hava överlämnats till redaren*, eller på annat sätt *hos* kronofogdemyndigheten styrka, att han *erlagt* skatten.	Har *en* redare, *som inte har verkställt* skatteavdrag, *betalat* skatt för *en* sjöman, *får* redaren söka *beloppet* åter av sjömannen. *Den redare som vill söka belopp åter av sjömannen skall* till kronofogdemyndigheten *ge in* det *kvitto* som *han har fått vid betalningen* eller på annat sätt styrka, att han *har betalat* skatten.
Kronofogdemyndigheten *må* hos sjömannen *uttaga* beloppet i *samma* ordning, som *stadgas i fråga om* indrivning av skatt, dock *att* införsel *ej må* beviljas. *Därvid är* sjömannen *skyldig att å* beloppet *erlägga* restavgift enligt bestämmelserna i 14 § 2 mom.	Kronofogdemyndigheten *får* hos sjömannen *driva in* beloppet i *den* ordning som *gäller för* indrivning av skatt. Införsel *får* dock *inte* beviljas. Sjömannen *skall betala* restavgift *på* beloppet enligt bestämmelserna i 14 § 2 mom.
	Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om redarens regressfordran enligt första stycket.
20 §[3]	
Har redare underlåtit verkställa avdrag för sjömansskatt, *må* hans eller sjömannens *ansvarighet* för skatten *icke* fastställas *och ej heller åtgärder för uttagande av skatten vidtagas* senare än fem år efter utgången av det år, under vilket skatteavdraget *skolat verkställas*.	Har *en* redare underlåtit verkställa avdrag för sjömansskatt, *får* hans eller sjömannens *betalningsskyldighet* för skatten *inte* fastställas senare än fem år efter utgången av det år, under vilket skatteavdraget *skulle ha verkställts*.

[1] Lagen omtryckt 1970:933.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777.
[2] Senaste lydelse 1981:842.
[3] Senaste lydelse 1974:777.

Nuvarande lydelse

Revisionskrav mot redare *i* anledning av att innehållen sjömansskatt *icke inbetalats må icke* fastställas senare än fem år efter utgången av det år, under vilket skatteavdraget verkställdes.

Åtgärder för indrivning av innehållen sjömansskatt må icke vidtagas senare än fem år efter utgången av det år, under vilket fråga om fastställelse av revisionskravet prövats av sjömansskattenämnden eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, det år under vilket redovisning för den period skatten avser inkommit till sjömansskattekontoret.

Utan hinder av vad ovan föreskrivits må kammarrätts eller regeringsrättens beslut, varigenom redare eller sjöman ålagts ansvarighet för sjömansskatt, verkställas inom en tid av två år från utgången av det år då beslutet meddelades.

Har enligt ackordslagen (1970:847) god man förordnats före utgången av tid som angives i det föregående, må utan hinder av vad ovan sägs åtgärder för uttagande av skatt vidtagas inom två år från utgången av det år då förordnandet skett eller, om ackord kommer till stånd, från utgången av det år då ackordet skolat vara fullgjort.

Föreslagen lydelse

Revisionskrav mot *en* redare *med* anledning av att innehållen sjömansskatt *inte har betalats in får inte* fastställas senare än fem år efter utgången av det år, under vilket skatteavdraget verkställdes.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

6 Förslag till
Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs i fråga om kupongskattelagen (1970:624)[1]
dels att 28 § skall upphöra att gälla.
dels att rubriken närmast före 28 § skall utgå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

7 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 30 och 30 a §§ lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
30 §[2]	
Vad i uppbördslagen (1953:272) och föreskrifter angående tillämpningen av *nämnda lag stadgas* om restavgift, indrivning och redovisning av restförd skatt, avkortning och avskrivning av skatt, antagande av ackordsförslag som rör skatt samt upprättande av balanslängd skall tillämpas också i fråga om avgiftsbelopp som avses i 29 §; dock skall befogenhet, som enligt 58 § 2 mom. *angivna* lag tillkommer länsstyrelse eller riksrevisionsverket, i stället utövas av riksförsäkringsverket. I fråga om efterkrav *och preskription* tillämpas föreskrifterna i 70 *och 71 §§* uppbördslagen, dock *att* vad i 70 § 2 mom. nämnda lag sägs beträffande länsstyrelse i stället skall gälla riksförsäkringsverket.	Vad i uppbördslagen (1953:272) och föreskrifter angående tillämpningen av *lagen föreskrivs* om restavgift, indrivning och redovisning av restförd skatt, avkortning och avskrivning av skatt, antagande av ackordsförslag som rör skatt samt upprättande av balanslängd skall tillämpas också i fråga om avgiftsbelopp som avses i 29 §. Befogenhet, som enligt 58 § 2 mom. *nämnda* lag tillkommer länsstyrelse eller riksrevisionsverket, skall dock i stället utövas av riksförsäkringsverket. I fråga om efterkrav *skall* föreskrifterna i 70 *§* uppbördslagen tillämpas. Vad i 70 § 2 mom. nämnda lag sägs beträffande länsstyrelse skall dock i stället gälla riksförsäkringsverket.

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av avgifter som debiteras enligt denna lag.

30 a §[3]

Har någon, i egenskap av företrädare för arbetsgivare som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala in arbetsgivaravgift i rätt tid och ordning, är han tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för avgiftsbeloppet och den restavgift som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

[1] Lagen omtryckt 1974:938.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1981:696
[2] Senaste lydelse 1981:846.
[3] Senaste lydelse 1980:314.

Nuvarande lydelse

Talan om att ålägga betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas *och åtgärd för indrivning inte vidtas* sedan arbetsgivarens *ansvarighet* för avgiftsbeloppet har bortfallit *på grund* av preskription. *En dom på betalningsskyldighet får dock verkställas inom två år från utgången av det kalenderår då domen vann laga kraft.* Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för arbetsgivaravgift.

Föreslagen lydelse

Talan om att ålägga betalningsskyldighet enligt första stycket skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens *betalningsskyldighet* för avgiftsbeloppet har bortfallit *enligt lagen (1982:000) om* preskription av *skattefordringar m. m.* Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för arbetsgivaravgift.

Den som har fullgjort betalningsskyldighet för arbetsgivaravgift eller restavgift enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid tillämpas bestämmelserna i 76 § uppbördslagen (1953:272).

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

8 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

13 §[1]

Om ej annat följer av denna lag gäller uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar i fråga om felparkeringsavgift. Reglerna om restavgift skall dock inte tillämpas. Regeringen får föreskriva avvikelser från uppbördslagen, när det gäller avkortning, avskrivning och det administrativa förfarandet i fråga om felparkeringsavgift. Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av felparkeringsavgift.

Åläggande enligt 6 § andra stycket får ej utfärdas senare än ett år efter den dag då överträdelsen skedde.

Åtgärd för indrivning av felparkeringsavgift får ej vidtagas senare än fem år efter den dag överträdelsen skedde.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

[1] Senaste lydelse 1981:837.

9 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.

Härigenom föreskrivs att 28 § lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

28 §

Betalas ej avgift inom den tid som anges i 27 §, får avgiften jämte restavgift, beräknad enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.

Vid fördelning mellan staten och kommunen av medel som har influtit skall medel i första hand avsättas för kommunens fordran.

Åtgärd för indrivning av avgift får ej vidtagas, sedan fem år har förflutit från det beslutet eller domen angående avgiften vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fordringar som enligt dessa bestämmelser har preskriberats före ikraftträdandet.

10 Förslag till Lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 §[1]
Fordran på slutlig skatt enligt uppbördslagen (1953:272) och fordran på slutlig avgift enligt författning, som anges i 1 § 7 denna lag, har förmånsrätt endast om den tidrymd till vilken skatten eller avgiften är att hänföra har gått till ända innan beslutet om egendomsavträde meddelades.	
Med sådan fordran på skatt eller avgift på vilken förordningen (1862:10) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer är tillämplig följer förmånsrätt endast om konkursansökningen gjorts inom fem år efter utgången av det kalenderår under vilket skatten eller avgiften skolat erläggas enligt lag eller författning eller, om särskilt beslut meddelats om betalningstid, enligt detta beslut.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

[1] Senaste lydelse 1974:771 (övergångsbest.).

Motionen

Med anledning av propositionen har väckts motion 1981/82:2158 av Erik Wärnberg m. fl. (s).

I motionen yrkas att riksdagen, med avslag på proposition 1981/82:96 i motsvarande del, beslutar om förlängning av preskriptionstiden för skattefordringar m. m. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

För det allmännas fordringar på skatter, tullar och avgifter har hittills gällt två skilda preskriptionssystem. Sådana fordringar har preskriberats antingen enligt reglerna i preskriptionsförordningen eller enligt preskriptionsbestämmelserna i uppbördslagen (UBL). Preskriptionsförordningen har den 1 juli 1981 ersatts av en preskriptionslag.

Preskriptionsreglerna i de båda systemen skiljer sig åt bl. a. i fråga om preskriptionstidens längd och möjligheterna att avbryta preskriptionstiden.

Enligt UBL, som gäller inkomst- och förmögenhetsskatterna, mervärdeskatten och arbetsgivaravgifterna, är preskriptionstiden i praktiken fem år räknat från utgången av det uppbördsår då fordringen skulle ha betalts. Enligt preskriptionslagen, vars preskriptionsregler omfattar bl. a. arvs- och gåvoskatt, punktskatter och stämpelskatter, är preskriptionstiden tio år räknat från fordringens uppkomst.

Enligt UBL kan preskriptionstiden inte brytas men väl förlängas i vissa fall. Preskriptionslagen däremot ger både gäldenären och borgenären möjlighet att avbryta preskriptionen. Den nya preskriptionstid som börjar löpa efter ett avbrott är lika lång som den ursprungliga, dvs. tio år för skattefordringar.

Förslaget i propositionen bygger på ett betänkande (SOU 1978:87) av utredningen om säkerhetsåtgärder m. m. i skatteprocessen (USS). Förslaget innebär att den nuvarande ordningen med två skilda preskriptionssystem ersätts med ett enhetligt system i en ny lag om preskription av skattefordringar m. m. Denna reglerar uteslutande s. k. indrivningspreskription, dvs. den tidrymd under vilken indrivningsåtgärder får vidtas, och gäller i princip för alla skatter, tullar och allmänna avgifter. Preskriptionstiden skall – i likhet med vad som hittills gällt enligt UBL – vara fem år. Tiden skall emellertid som regel börja löpa från utgången av det kalenderår då fordringen förfaller till betalning.

Från huvudregeln om femårig preskription skall enligt förslaget gälla vissa undantag. Om den betalningsskyldige har fått anstånd helt eller delvis med betalning av fordringen preskriberas sålunda fordringen tidigast två år efter utgången av det kalenderår då anståndet upphörde att gälla. Vidare kan den ordinarie preskriptionstiden förlängas genom särskilt beslut. Förlängning får

ske om den betalningsskyldige, sedan fordringen överlämnats för indrivning, saboterar indrivningen genom att göra sig av med egendom i syfte att försvåra det allmännas möjligheter att få betalt för fordringen. Förlängning får också ske om den som svarar för betalningen av fordringen håller sig undan eller mer stadigvarande vistas utomlands. Förlängningstiden skall vara fem år. Beslut om förlängning skall meddelas av länsrätt och avse hela förlängningstiden.

Förslaget om ett enhetligt preskriptionssystem bygger som nämnts på ett betänkande av USS, som i allmänhet bemötts positivt vid remissbehandlingen. Även utskottet finner de nya preskriptionsprinciperna välgrundade. Utskottet tillstyrker därför förslaget att den nuvarande ordningen med två skilda preskriptionssystem ersätts med enhetliga preskriptionsregler för alla skatter, tullar och därmed jämförliga offentligrättsliga avgifter. Bestämmelserna bör enligt utskottets mening – med ett undantag som utskottet redovisar i det följande – utformas i enlighet med förslaget i propositionen.

Utskottet har tidigare nämnt att preskriptionstiden enligt propositionen under vissa förutsättningar skall kunna förlängas med fem år. Förslaget i propositionen avviker på denna punkt från utredningens förslag, enligt vilket preskriptionstiden skulle kunna förlängas i fasta perioder om två år, dock högst tio år sammanlagt. För att så lång tid skulle kunna uppnås krävdes således enligt utredningsförslaget fem särskilda förlängningsbeslut.

I motion 2158 framhåller utskottets socialdemokrater att preskriptionstiden bör kunna förlängas mer än fem år i särskilt grova och utstuderade fall av indrivningssabotage. De yrkar därför att förlängningsperioden – i enlighet med USS förslag – bestäms till tio år. Motionärerna anser också att man bör begränsa beslutet om förlängning till att vid varje tillfälle avse en period om två år och motiverar detta med att man på så sätt skapar större förutsättningar för gäldenären att fullgöra sin betalningsskyldighet.

Utskottet anser – i likhet med departementschefen, USS och flertalet av de remissinstanser som yttrat sig över USS förslag – att övervägande skäl talar för att ett förlängningsinstitut införs i preskriptionssystemet. Den totala förlängningstiden bör – som departementschefen framhåller – avpassas så att den verkar avhållande på dem som har tankar på att försvåra indrivningen eller avvika utomlands.

Remissinstanserna har haft olika meningar om hur förlängningsinstitutet bör utformas. Några har ansett en förlängning med fem år tillräcklig, andra har godtagit USS förslag om en tioårig förlängningsperiod, medan åter andra – däribland riksskatteverket – som ett alternativ till preskriptionsförlängning fört fram tanken på en generell fördubbling av den ordinarie preskriptionstiden.

Skatteutskottet har vid sin prövning av de olika förlängningsalternativen funnit att en tioårig förlängningsperiod innebär en skälig avvägning.

Utskottet har därvid beaktat att åtskilliga skatter och avgifter redan i dag är underkastade en tioårig preskription med möjlighet till en i princip obegränsad förlängning genom åtgärder från borgenärens sida. I likhet med motionärerna och USS anser utskottet det rimligt, att kronofogdemyndigheterna i uppenbara sabotagefall och i andra situationer, där en gäldenär genom att hålla sig undan påtagligt försvårar det allmännas förutsättningar att bevaka sin fordran, får möjlighet att under en längre tid än som föreslås i propositionen verka för att det allmännas intressen så långt det är möjligt tillgodoses. Utskottet föreslår således att preskriptionstiden – före den första förlängningsperiodens utgång – i vissa fall skall få förlängas med ytterligare fem år. En förutsättning härför bör vara att en ytterligare förlängning är påkallad från allmän synpunkt.

En bestämmelse av angiven innebörd bör tas in i 8 § lagen om preskription av skattefordringar. Tillägget föranleder en ändring också av 6 och 13 §§ samma lag.

Förslaget i propositionen innebär som nämnts att ett beslut om förlängning redan från början skall avse hela förlängningsperioden eller fem år. Vid en utsträckning av denna tid till tio år uppkommer fråga huruvida ett förlängningsbeslut bör avse hela denna tid, begränsas till femårsperioder eller – enligt motionärernas önskan – till tvåårsperioder.

Utskottet anser att det inte bör komma i fråga att vid en till tio år utsträckt förlängningsperiod låta förlängningsbeslutet avse hela denna tid. I valet mellan förlängningsperioder om två eller fem år har utskottet ansett sig böra stanna för femårsalternativet. Även om kortare förlängningsperioder i vissa fall kan vara motiverade bl. a. med hänsyn till möjligheterna att oftare ompröva förlängningsbeslutet torde ett system med återkommande tvååriga beslutsperioder komma att innebära en administrativ belastning inte minst i sådana fall då ett beslut om förlängning omfattar ett flertal fordringar med olika förfallotider.

Den nya lagen om preskription av skattefordringar innebär i flera hänseenden en nyhet i förhållande till de preskriptionsregler som nu gäller. Det kan därför finnas anledning att ompröva bestämmelserna om bl. a. förlängningsinstitutet, sedan närmare erfarenhet vunnits av den nya lagstiftningen. Utskottet förutsätter således att regeringen uppmärksamt följer tillämpningen av de nya bestämmelserna och förelägger riksdagen de förslag till ändringar som kan komma att visa sig erforderliga.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte behandlat särskilt har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1981/82:96 och motion 1981/82:2158 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om preskription av skattefordringar m. m. med de ändringar att 6, 8 och 13 §§ erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
6 §	
Får den som svarar för betalning av en fordran helt eller delvis uppskov med betalningen enligt kronofogdemyndighetens skriftliga medgivande, preskriberas fordringen såvitt gäller honom tidigast vid utgången av det kalenderår då betalningen skall vara fullgjord enligt medgivandet. Fordringen preskriberas härigenom dock inte senare än *fem* år efter utgången av det kalenderår då preskription annars skulle inträda enligt 3 §.	Får den som svarar för betalning av en fordran helt eller delvis uppskov med betalningen enligt kronofogdemyndighetens skriftliga medgivande, preskriberas fordringen såvitt gäller honom tidigast vid utgången av det kalenderår då betalningen skall vara fullgjord enligt medgivandet. Fordringen preskriberas härigenom dock inte senare än *tio* år efter utgången av det kalenderår då preskription annars skulle inträda enligt 3 §.
8 §	
Vid tillämpning ---------- enligt 3 §.	*Den i första stycket angivna tiden får på förnyad ansökan förlängas med ytterligare fem år om det är påkallat från allmän synpunkt.*
13 §	
Ansökan om förlängning av preskriptionstid enligt 7 § görs av den kronofogdemyndighet hos vilken målet om indrivning av fordringen är anhängigt. Mål om sådan förlängning prövas av länsrätten i det län, där den sökande myndigheten har sin verksamhet.	Ansökan om förlängning av preskriptionstid enligt 7 *eller 8* § görs av den kronofogdemyndighet hos vilken målet om indrivning av fordringen är anhängigt. Mål om sådan förlängning prövas av länsrätten i det län, där den sökande myndigheten har sin verksamhet.
Ansökningen skall ha kommit in till länsrätten före utgången av preskriptionstid som gäller enligt 3–6 §§.	Ansökningen skall ha kommit in till länsrätten före utgången av preskriptionstid som gäller enligt 3–6 *eller 8* §§.

2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
4. lag om ändring i lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning,
5. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
6. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
7. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
8. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
9. lag om ändring i lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.,

10. lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Stockholm den 9 mars 1982

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Valter Kristenson (s), Wilhelm Gustafsson (fp), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg i Hofors (s), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Ingemar Hallenius (c), Olle Grahn (fp), Egon Jacobsson (s), Anita Johansson (s), Bo Södersten (s) och Arne Svensson (m).